

60 års jubilæet

Seniorforeningen: 60 år er normalt den alder, hvor de fleste tænker på at gå på pension. Den alder når Seniorforeningen Told•Skat den 1. september 2005, men ingen tror på, at det får foreningen til at slække på aktiviteterne, tværtimod.

Skønt lønnen var lille og tjensten ofte trang og arbejdstiden følte rigeligt lang, så vinked' til os alle, langt ude i det fjerne som en næsten uopnåelig stjerne den skønne tid, vi nu alle frister som glade velfortjente pensionister.

Uddrag af Edith Landsmanns festtale ved Seniorforeningens 35 års jubilæum i 1980

Af Ole Wordolff
Sekretær i
Seniorforeningen Told•Skat

Foreningens bestyrelse ser i jubilæumsåret med spænding på udviklingen, der er i gang i den etat, medlemmerne har tjent. Den kan få en kolossal indflydelse på foreningens egen udvikling i de næste år. Helt hvordan står i skrivende stund endnu uklart, men med udsigten til, at staten får en ganske stor tilgang på tusindvis af kommunale skattemedarbejdere, hvad enten de tilhører den ene eller den anden faglige gruppe, er udsigten til en ekspansion i Seniorforeningen Told•Skat ikke det rene utopi.

Dermed er der lagt op til en af de største udfordringer i Seniorforeningen Told•Skats historie, en udfordring der tager sin begyndelse i jubilæumsåret.

Begyndelsen

Toldforvalter C.C. Brunke (1869-1947) forstod mere end så mange andre i toldvæsenet at sætte sig et eftermæle af betydeligt omfang. Ikke alene var han en kendt personlighed i toldvæsenet, mens han var i tjenesten, men han står også som initiativtageren til Seniorforeningen Told•Skat (dengang Toldstatens Pensionistforening), som den 1. september 2005 kan fejre 60 års jubilæum. Han var 76 år, da han stod i spidsen for indbyderne til den stiftende generalforsamling.

C.C. Brunke sluttede sin aktive karriere i 1939 som toldforvalter i Rønne. Efter nogle år som pensionist under 2. verdenskrig fandt han og nogle pensionistkolleger ud af, at toldstatens pensionister måtte have et organ, der kunne tale deres sag. Kredsen af pensionister følte, at de to store personaleorganisationer, Den Danske Toldstats Forening og Dansk Toldtjenestemandsforbund, ikke på tilfredsstillende vis varetog pensionisternes interesser. Netop omkring stiftelsestidspunktet skulle der vedtages en ny tjenestemandsløve, og pensionisterne ville meget gerne tilgodeses ved lovændringen.

Brunke var ikke ukendt med foreningsarbejdet, idet han som aktiv flere gange havde

Charles Conrad Ludvig Brunke, f. 12. august 1869. Indtrådte i etaten 1. februar 1884 og sluttede karrieren som toldforvalter i Rønne, hvor han tiltrådte den 21. maj 1928. Mange tillidshverv, bl.a. som medlem af Den danske Toldstatsforenings bestyrelse og redaktør af Toldtidende 1903-06.

beklædt tillidshverv i den personalegruppe, han aktuelt var i. Han var allerede i 1903 redaktør af Dansk Toldtidende.

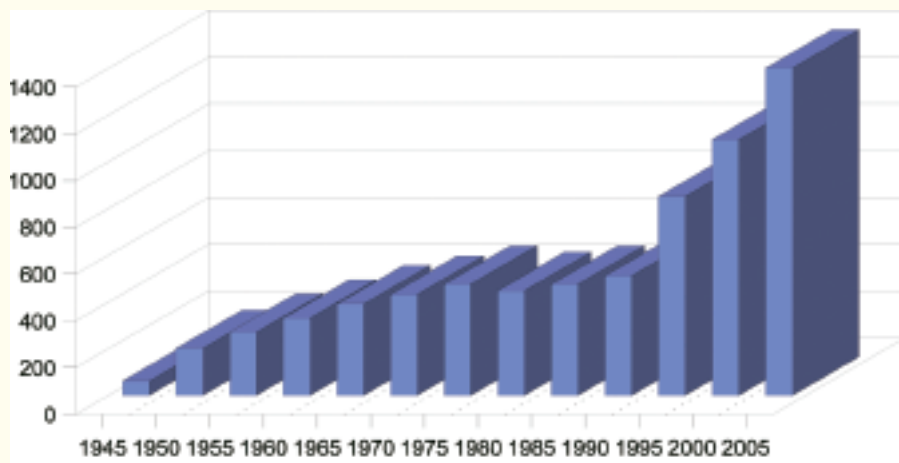
Han tog initiativet til et møde den 1. september 1945. Resultatet af mødet blev stiftelsen af Toldstatens Pensionistforening, der i 1993 efter sammenlægningen mellem Toldvæsenet og Skattevæsenet blev omdøbt til det nuværende navn: Seniorforeningen Told•Skat.

Foreningen fik ved stiftelsen de første 60 medlemmer. I betragtning af, at der dengang kun var ca. 300 pensionister fra Toldvæsenet, var tilslutningen pæn.

Stifterne indså hurtigt, at Toldstatens Pensionistforening alene ikke kunne ændre meget ved pensionisternes forhold, og den nyvalgte bestyrelse tog derfor kort tid efter initiativ til at mødes med tilsvarende pensionistforeninger i P&T (Post- og Telegrafvæsenet) og DSB (Danske Statsbaner). Det kom der en ny paraplyorganisation ud af, Fællesforeningen for Statens Pensionistforeninger, som i 1993 kom til at hedde Statspensionisternes Centralforening (SC). C.C. Brunke selv blev fra starten kasserer i den nye fællesforening.

Men i den nystiftede fællesforening var der ikke helt fodslag fra starten, så da Brunke fandt, at der ikke var konsensus om hans forslag om en henvendelse til Rigsdagen om pensionisternes forhold, forbeholdt Brunke sig retten til selv at henvende sig. Hans henvendelse blev godt modtaget af alle partier, hvilket kom til udtryk i 1. behandlingen af den tjenestemandsløve, der var til behandling det år.

Han fandt stadig ikke, at fællesforeningen bakkede tilstrækkeligt op om de krav, som var blevet fremsat, og på ny måtte C.C. Brunke

Medlemstallets udvikling i Seniorforeningen Told-Skats 60-årige historie

egenhændigt sørge for kontakten til politikerne på Christiansborg. I den betænkning, der blev skrevet i forbindelse med lovens vedtagelse, var der nedfældet et løfte om at forbedre pensionerne. Ikke alle ønsker blev opfyldt, men en klar forbedring var der dog tale om.

Udviklingen

Medlemstallet steg umiddelbart efter stiftelsen til ca. 200, men derefter gik udviklingen langsommere. C.C. Brunke døde allerede godt et års tid efter stiftelsen, og det var ikke så ligetil at finde en afløser for ham i en organisation, der var hans ide, og om hvilken man endnu ikke vidste, om den havde en berettigelse. Men en ny formand fik man, og foreningen fortsatte, omend udviklingen gik langsomt i de første år.

I 1954 var der på ny lagt op til ændringer i tjenestemandsløven, og så skulle pensionisterne på barrikaderne igen for at få rettet op på de skævheder, der trods alt var i loven fra 1946. Ved senere ændringer af tjenestemandsløven og pensionsloven har Seniorforeningen Told•Skat gennem de organer, foreningen har været tilsluttet, kæmpet for forbedringer af pensionsordningerne.

Det er derfor en stor tilfredsstillelse, at der netop i år, hvor jubilæet kan fejres, blev taget et afgørende skridt i retning af en erkendelse af, at pensionisterne skal have samme vilkår, når reguleringerne gennemføres, som de stadig tjenstgørende får. Centralorganisationerne fik ved forårets aftaleforhandlinger gennemført en ekstraordinær forhøjelse af pensionerne med 1%.

I årenes løb fik pensionisternes ønsker og krav stadig større vægt, bl.a. i kraft af et stærkt stigende medlemstal. Udviklingen ses på vedstående grafik. I jubilæumsåret er medlemstallet ca. 1.400.

En stor knast

Da tjenestemandspensionisterne i 1970 fik ret til fuld folkepension, blev der samtidig indført et samordningsfradrag på 74% af folkepensionsbeløbet. Det betød, at statspensionisterne ikke fik meget ud af nyordningen, og der blev blæst til kamp mod dette uvæsen. Samordningsfradraget ramte ikke kun statspensionisten selv, men også ægtefællen.

Men man talte i mange år for døve øren. Politikerne viste ingen vilje til at ændre på denne for pensionisterne ganske urimelige lovgivning, og man skulle helt frem til slutningen af 70'erne og begyndelse af 80'erne, før der kom skred i debatten om samordningsfradraget, i første omgang specielt med henblik på at fjerne fradraget for ægtefællerne. Seniorforeningen Told•Skats daværende formand, Edith Landsmann, fik på et møde en dialog i gang med daværende finansminister Palle Simonsen, der godt kunne se uhensigtsmæssighederne. Han nedsatte derefter en kommission under den senere forligsmand Mette Kofoed Bjørnsens ledelse. Kommissionen barslede med en betænkning, der endte i et lovforslag om at fjerne ægtefællesamordningsfradraget i tre etaper.

Men før man var kommet så langt, havde der også været rettet henvendelse til Ligestillingsrådet, alle de politiske partier og Dansk Kvindesamfund.

Man skulle imidlertid helt frem til 1992, før samordningsfradraget som begreb var fjernet fra lovgivningen. Det skulle umiddelbart betyde en højnelse af pensionerne, men statspensionisterne måtte kigge langt i horisonten efter pensionsforhøjelse. Selve pensionen blev nedsat med et beløb, der svarede til det samordningsfradrag, som forsvandt.

Lokalklubberne

Medlemstallet var, som det kan se på grafen, inde i en rolig udvikling indtil begyndelsen af 1990'erne, hvor de store afskedigungsrunder begyndte for alvor. Med en voldsom udvikling, ja mere end en fordobling på 10 år, opstod der et grundlag for, at pensionisterne ved nogle tjenestesteder ville forsøge at fastholde det sociale sammenhold, de havde haft på arbejdspladsen. Det førte til stiftelsen af flere lokalklubber, først i Helsingør, Randers og København.

Siden den første lokalklub så dagens lys i 1993, er der nu oprettet 16 lokalklubber rundt om i landet.

Klubbernes formål er oftest at samle medlemmerne fra et bestemt område til sociale oplevelser, at fastholde forbindelsen til det tjenestested, man har været knyttet til som aktiv medarbejder, og selvfølgelig gennem tilknytningen til seniorforeningen at arbejde for at bedre forholdene for pensionisterne.

Lokalklubberne har indenfor de seneste år også stillet sig til rådighed som værter for den

Formænd gennem 60 år

- 1945-1947
Pens. toldforvalter C.C. Brunke
- 1948-1949
Pens. toldforvalter A.P.E. Stærfeldt
- 1949-1959
Pens. toldforvalter K.V. Groth
- 1959-1970
Pens. toldkasserer C. A. Markers
- 1970-1971
(som funktion i 3 mdr.)
Pens. overtoldkontrollør O. Rask-Olsen
- 1971-1972
Pens. toldinspektør Asger Andersen
- 1972-1990
Pens. overkontorassistent Edith Landsmann
- 1990-2001
Pens. distriktstoldchef Peter Søndergaard
- 2001-
Pens. ekspeditionssekretær J. P. Nicolaisen

konference, som Seniorforeningen hvert år afholder for bestyrelse og klubformænd.

Lokalklubberne nyder i de fleste tilfælde stor opbakning fra den stedlige regionschef og får mulighed for at benytte regionernes lokalteter til generalforsamlinger eller andre sammenkomster.

Desværre må vi se i øjnene, at den nye skattestruktur i Danmark fører med sig, at flere klubber bliver "hjemløse", al den stund at regionerne forsvinder og nye skattecetre oprettes, men i andre byer. Hvordan dette problem skal løses, er der i stunden, hvor dette skrives, ingen der kan sige, men på årets bestyrelses- og klubformandskonference var der stor tillid til, at problemet for de klubber, der bliver berørt, nok skal blive løst.

Kvindelig formand

Seniorforeningen Told•Skat har gennem de 60 år haft ni formænd. Heraf var en kun konstitueret formand i en kort periode på tre måneder (se boksen).

Rækken af mandlige formænd brydes af en enkelt kvinde. I 1972 valgtes den tidligere 5. kredsformand, Edith Landsmann, som formand for Toldetatens Pensionistforening. og hun har samtidig været den formand, der har siddet længst på formandsposten, i alt 18 år. Hun var en højt respekteret formand for kontorassistenterne, og hendes engagement i foreningsarbejdet førte hun med sig over i pensionistforeningen. Efter sin afgang som formand i 1990 blev hun foreningens første og hidtil eneste æresmedlem.

Hendes store indsigt og lederegenskaber førte også med sig, at hun fik tillidsposter i Statspensionisternes Centralforening.

Edith Landsmann blev i 1990 afløst af pens. distriktstoldchef Peter Søndergaard, der forblev på formandsposten i 11 år. Også han havde en stor foreningserfaring bag sig som tidligere mangeårig redaktør af Den Danske Toldetats Forenings medlemsblad, Toldtidende. Peter Søndergaards foreningserfaring blev også udnyttet i Statspensionisternes Centralforening, som han var formand for i årene fra 1999-2004.

Siden 2001 har pens. ekspeditionssekretær J.P. Nicolaisen været formand for Seniorforeningen Told•Skat. Han var før pensioneringen næstformand i Dansk Told & Skatteforbund og formand for Assistentkredsen.

Samarbejdspartnere

Seniorforeningen Told•Skat blev, som det fremgår af indledningen, nærmest stiftet på trods. Stifterne fandt ikke, at de to store personaleorganisationer i Toldvæsenet (man må huske på, at foreningen i sin tid er startet af Toldvæsenets pensionister) i tilstrækkeligt omfang og med den ønskede ildhu tog vare om pensionisternes vilkår.

Meget kort tid, efter at Toldetatens Pensio-

nistforening var blevet stiftet, var kontakten til de andre etaters pensionistorganisationer etableret. Dermed var Fællesforeningen for Statens Pensionistforeninger en realitet med samme stiftelsesår. Fællesforeningen kom i 1993 til at hedde Statspensionisternes Centralforening, og den organisation har gennem alle årene været den paraplyorganisation, der har forhandlet statspensionisternes vilkår, altså også for Seniorforeningen Told•Skats medlemmer. Alle medlemmer af Seniorforeningen Told•Skat får centralforeningens medlemsblad Statspensionisten.

En lang række af seniorforeningens medlemmer har i årets løb været aktive i bestyrelsesarbejdet i Statspensionisternes Centralforening, og foreningen har siddet på formandsposten i flere omgange.

I 2000 blev SC tillige tilknyttet Pensionisternes Samvirke og Ældremobiliseringen, hvorigennem pensionisterne har mulighed for at blive hørt i spørgsmål, der vedrører ældrelovgivningen. Også Pensionisternes Samvirke udsender et medlemsblad, Seniorenes blad.

Statspensionisternes Centralforening omfatter medlemmer fra alle fire centralorganisationer (CO II, StK, LC og AC), der har forhandlingsretten over for arbejdsgiveren, Staten, til at forhandle løn-, arbejds- og pensionsforhold på plads.

Havde forholdet til toldernes store personaleorganisationer været køligt i starten, skulle der dog ikke gå så mange år, før samarbejdsrelationerne blev bedre. I de seneste 10-15 år har Seniorforeningen Told•Skat såvel økonomisk som foreningspolitisk haft et overordentlig godt samarbejde med Dansk Told & Skatteforbund.

Seniorforeningens medlemmer fra DTS-siden bibeholder et passivt medlemskab af DTS, som også stiller forbundets sommerhuse til rådighed for pensionisterne og sender medlemsbladet, Dansk Told & Skat, hvis det ønskes. Andre medlemsgoder overføres også direkte til Seniorforeningen Told•Skats medlemmer.

Seniorforeningen Told•Skat har ikke hidtil haft de samme relationer til de øvrige personaleorganisationer, som repræsenterer medarbejdere i ToldSkat, men det skal primært ses i lyset af, at kun ca. 5% af medlemsskaren har været tilknyttet andre personaleorganisationer. I året forud for jubilæet har foreningen haft en god dialog med HK Landsklubben Told•Skat, der nu før medlemmernes afsked er indstillet på gøre dem opmærksomme på seniorforeningens eksistens.

Legatforvalter

Vicetoldinspektør Poul Lyngby Rasmussen, i vide kredse kendt som Poul Giro, døde allerede i 1967. Han og hans kone, Tove Høyer Rasmussen, der var barnløse, havde testamenteret halvdelen af deres formue til et legat, som forvaltes af Seniorforeningen Told•Skat.

Lokalklubber

Helsingør
3. september 1992
Randers
8. januar 1993
København
23. februar 1993
Veje
10. februar 1994
Maribo
17. februar 1994
Grænseområdet
12. april 1994
Svendborg
27. april 1994
Odense
26. april 1995
Aalborg
18. maj 1995
Århus
17. januar 1996
Haderslev
1. oktober 1997
Holstebro
25. februar 1998
Næstved
26. marts 1998
Køge
11. februar 2003
Esbjerg
18. februar 2003
Hillerød
2. marts 2004

Foto: Ole Pedersen

Seniorforeningens bestyrelse i jubilæumsåret er:

(fra venstre)

- Ole Wordolff, sekretær
- Peter Søndergaard, suppleant
- Ib K. Hansen, suppleant
- J. P. Nicolaisen, formand
- Sonja Holm, næstformand
- Erling Svane, bestyrelsesmedlem
- Kurt Bache, kasserer

Tove Høyer Rasmussen levede til 2003, hvorefter arven kom til udbetaling. Seniorforeningens andel af arven beløb sig til knapt 400.000 kr.

Legatet, der fik navn efter Poul Lyngby Rasmussens far, Toldforvalter Frederik Rasmussen, og ham selv, var stiftet med nogle helt konkrete betingelser for udlodningen. Legatet kan ikke søges, men legatmodtageren udpeges af legatbestyrelsen, som er identisk med seniorforeningens bestyrelse. Legatet skal bruges til en rejse til Rom. Legatmodtageren skal have været tjenestemand og være medlem af seniorforeningen. En anden betingelse, at legatmodtageren skal have gjort tjeneste sammen med Poul Lyngby Rasmussen, vil gradvis ikke kunne opfyldes.

I 2004 kunne seniorforeningen udlodde den første portion af legatet. Legatmodtageren var Erna Becher, Humlebæk.

Fagforening og socialt sammenhold

Ikke altid kommer der noget godt ud af trods og utilfredshed, men det er lykkedes til fulde at skabe en forening, der på bedste vis forener den faglige opgave med den sociale. Seniorforeningen Told•Skats formålsparagraf siger nemlig, at den skal varetage medlemmernes interesser i pensionsmæssige, sociale og faglige forhold samtidig med, at den skal styrke sammenholdet mellem seniorerne.

Pensionsmæssig har skiftende bestyrelser gennem en stor indsats i forskellige kompetente forsamlinger og sammenhænge årene igennem kæmpet for en forbedring af pensionerne – og opnået væsentlige forbedringer. Det er uomtvisteligt, at centralorganisationerne er blevet kraftigt ansporet af de eksisterende pensionist-/seniorforeninger til også at kere sig om pensionisternes forhold, og at presset herfra har medført, at pensionisternes krav bliver taget alvorligt.

Det sociale islæt i foreningens arbejde har udviklet sig meget især i årene efter, at lokal-klubberne er stiftet. Mange gode, lokale arrangementer giver tidligere kolleger på en region lejlighed til at træffes under hyggelige, interessante og også lærerige former. Klubarrangementer som foredrag, udflugter, virksomhedsbesøg, lokale generalforsamlinger og julefrokoster giver god anledning til at tale om de gode "gamle" dage, da vi selv var en del af den meget aktive virksomhed ToldSkat.

Også seniorforeningens generalforsamling er et samlingspunkt for mange. Ikke mange foreninger kan mønstre mellem 15 og 20% af medlemsskaren, når den årlige generalforsamling afvikles.

Der er en grund til, at vi kun møder glade pensionister.

Men træerne vokser som bekendt ikke ind i himlen. Hvis samtlige statspensionister ville stå sammen, kunne presset på politikerne for at gøre forholdene for pensionisterne endnu bedre blive markant større.

I pensionistforeningerne under Statspensionisternes Centralforening er kun ca. 20% af samtlige statspensionister organiseret. Det er noget af et paradoks, at de fleste medarbejdere i ToldSkat igennem ansættelsesforholdet er medlem af en faglig organisation og dermed deltager i kampen for at forbedre løn-, ansættelses- og arbejdsvilkår, men at de, så snart de forlader arbejdspladsen og bliver pensionister, tilsyneladende taber interessen for at skabe bedre vilkår for sig selv og ligestillede.

Derfor må det være et jubilæumsønske, at ToldSkats pensionister, der endnu ikke er medlem i Seniorforeningen Told•Skat, snarest melder sig ind og gennem en massiv opbakning til det arbejde, der gøres, vil medvirke til at skabe endnu bedre forhold for sig selv og andre pensionister.

Se indbydelse til receptionen i boksen.

Reception

I anledning af Seniorforeningen Told•Skats 60 års jubilæum indbydes til reception på selve jubilæumsdagen

**torsdag den 1. september 2005, kl. 13-15,
i DTS-huset, Hjalmar Brantings Plads 8,
2100 København Ø.**

Seniorforeningen Told•Skat frabeder sig gaver i forbindelse med jubilæet.